

ZZP Netwerk Nederland

sinds 11 juni 2009 voor, door en met ondernemende ZZP'ers

Postbus 9706
1006 GE AMSTERDAM
www.zzpnetwerknederland.nl
info@zzpnetwerknederland.nl

rapportage n.a.v. onderzoek 15 januari 2015 – 2 februari 2015

Uit eerlijke, kritische en genuanceerde vraagstelling onderzoek blijkt... **Draagvlak afschaffing zelfstandigenaftrek neemt toe**

conclusies uit het onderzoek op pagina 2 van dit document

Onderzoeksvraag m.b.t. debat over de zelfstandigenaftrek

ZZP Netwerk Nederland constateert een **ongenuanceerd en weinig kritisch debat** over de vraag of we in Nederland de zelfstandigenaftrek (en andere vergelijkbare fiscaliteiten) voor ondernemers (dus ook voor ZZP'ers) moeten blijven handhaven of moeten versoberen. Of afschaffen? **Er lijkt alleen een 'JA' of 'NEE' – discussie mogelijk.** ZZP Netwerk Nederland meent dat er een genuanceerd beeld bestaat met betrekking tot de mogelijke antwoorden op de vraag wat we in Nederland moeten doen met de zelfstandigenaftrek. Die genuanceerde (kritische) vragen hebben wij voorgelegd aan de onderzoeksgroep.

ZZP Netwerk Nederland meent dat er in het debat over het wel of niet handhaven van de zelfstandigenaftrek vooral (ook) gekeken moet worden naar het **macro-economisch en strategisch belang van Nederland als geheel**, voor de lange termijn. Het belang van de kracht van ondernemerschap – en het sterker en duurzamer maken daarvan – dient belangrijker te zijn dan het belang van de ZZP'ers.

ZZP Netwerk Nederland is er van overtuigd dat er gewerkt moet worden aan **een**

concurrerender en toekomstbestendiger Nederland, waarbij iedereen beter weet wat hij/zij zelf waard is. Nederland is intussen een spinnenweb van dwarsverbanden van fiscale voordelen, toeslagen en subsidies geworden, waardoor onnodige wet- en regelgeving is ontstaan, die ook een appèl doet op de handhavingscapaciteit daarvan.

Tevens zijn we met de toename van het aantal ZZP'ers in Nederland een belangrijk aspect vergeten. **We weten niet meer of mensen in deze (ZZP-)modus hun talent wel optimaal benutten.** Er zijn veel ZZP'ers in Nederland die initieel en intrinsiek niet bewust voor ondernemerschap kozen. Dat is een verspilling van het inhoudelijk vaktalent dat deze mensen uiteraard wel hebben. De arbeidsmarkt dient dan ook snel flexibeler te worden ingericht waardoor het aantal ZZP'ers weer zal dalen en we met z'n allen beter in de rol komen, die bij ons past; het benutten van al het talent dat we hebben.

Dat is niet alleen goed voor de mensen zelf, maar ook goed voor hun werkgevers / opdrachtgevers en Nederland als geheel.

Nederland moet weer concurrerender worden.

Conclusies uit het onderzoek

1. **68% van de ZZP'ers vindt het prima als de zelfstandigenaftrek wordt afgeschaft mits er een fiscale compensatie tegenover staat in de vorm van een lager belastingtarief.**

- 22% van de ZZP'ers weet het niet of heeft geen mening over deze vraag
- 10% van de ZZP'ers blijft faliekant tégen een afschaffing van de zelfstandigenaftrek, ook al vindt er een fiscale compensatie plaats in de vorm van een lager belastingtarief.

2. **77% van de ZZP'ers met een HBO- of academische achtergrond vindt het prima als de zelfstandigenaftrek wordt afgeschaft mits er een fiscale compensatie tegenover staat in de vorm van een lager belastingtarief.**

- 12% van de ZZP'ers met een HBO- of academische achtergrond weet het niet of heeft geen mening over deze vraag.
- 11% van de ZZP'ers met een HBO- of academische achtergrond blijft faliekant tegen een afschaffing van de zelfstandigenaftrek, ook al vindt er een fiscale compensatie plaats in de vorm van een lager belastingtarief.
- 59% van de ZZP'ers met een MBO-opleiding of lager vindt het prima als de zelfstandigenaftrek wordt afgeschaft mits er een fiscale compensatie tegenover staat in de vorm van een lager belastingtarief.

3. **Als je uitsluitend en alleen de vraag stelt: Ben je het eens met de afschaffing van de zelfstandigenaftrek?**

- 24% antwoordt JA. (dit percentage was in augustus 2013: 17%)
- 73% antwoordt NEE (dit percentage was in augustus 2013: 80%)
- 3% antwoordt WEET NIET / GEEN MENING (dit percentage was in augustus 2013: 3%)

4. **67% van de ZZP'ers verwacht dat de zelfstandigenaftrek binnen 2 jaar wordt versoerd of afgeschaft.**

- 24% van de ZZP'ers verwacht dat de zelfstandigenaftrek altijd zal blijven bestaan
- 5% van de ZZP'ers verwacht dat de zelfstandigenaftrek wordt afgeschaft over 2-5 jaar.
- 4% van de ZZP'ers verwacht dat de zelfstandigenaftrek over 10 jaar niet meer bestaat.

5. **ZZP Netwerk Nederland heeft vorig jaar (augustus 2014) een voorstel gelanceerd om de zelfstandigenaftrek over een periode van 10 jaar tijd in 10 gelijke delen af te schaffen. Op dit plan konden de respondenten reageren middels onderstaande antwoorden. (meerdere antwoorden waren mogelijk)**

- 29% van de ZZP'ers blijft faliekant tegen afschaffing van de zelfstandigenaftrek.
- 71% van de ZZP'ers meent dat elke ZZP'er in staat moet zijn om zichzelf te compenseren; je weet immers waar je op termijn financieel aan toe bent.
- 44% van de ZZP'ers vindt dat ondernemerschap hierdoor zuiverder wordt. Succesvol ondernemerschap wordt eerder beloond.

6. **Als afschaffing van de zelfstandigenaftrek wordt gecompenseerd door lagere belastingtarieven dan....**

- ZZZP Netwerk Nederland:	73% van de leden is voorstander / vindt het prima
- PZO-ZZZP:	64% van de leden is voorstander / vindt het prima
- Stichting ZZZP-Nederland/CNV Zelfst.	31% van de leden is voorstander / vindt het prima
- FNV Zelfstandigen	11% van de leden is voorstander / vindt het prima

7. **Is de zelfstandigenaftrek een verworven grondrecht?**

- 39% van de ZZZP'ers vindt de zelfstandigenaftrek een verworven grondrecht als compensatie voor diverse fiscale voordelen die werknemers wel hebben.

- 41% van de ZZZP'ers vindt dat er altijd moet kunnen worden gedebatteerd over het wel of niet voortbestaan van de zelfstandigenaftrek. Deze is niet specifiek een verworven grondrecht.

- 22% van de HBO'ers en academici onder de ZZZP'ers vindt de zelfstandigenaftrek een verworven grondrecht. Dit percentage stijgt spectaculair naarmate het opleidingsniveau lager is. Van de MBO'ers onder de ZZZP'ers vindt 64% de zelfstandigenaftrek een verworven grondrecht. 83% van de ZZZP'ers zonder afgeronde opleiding of lager dan MBO vindt de zelfstandigenaftrek een verworven grondrecht.

8. **Uit allerlei andere onderzoeken blijkt dat méér dan 50% van de starters binnen 5 jaar weer stopt als ZZZP'er / als ondernemer. Er zijn zelfs onderzoeken geweest die aangeven dat bijna 70% van de ZZZP'ers binnen 5 jaar stopt. Deze relatief snelle afhakers profiteren echter wel van o.a. de zelfstandigenaftrek terwijl deze fiscaliteit ooit is geïntroduceerd om ondernemerschap te bevorderen.**

De respondenten hadden keuze uit de volgende antwoorden:

- 55% van de ondervraagde ZZZP'ers vindt dat het gunnen van de zelfstandigenaftrek feitelijk 'zonde van het geld is als er zo veel afhakers blijken te zijn.'
- 43% van de ondervraagde ZZZP'ers vindt dat dit geen reden mag zijn om de zelfstandigenaftrek dan maar afschaffen. Iedereen moet een kans krijgen om (succesvol) te ondernemen.
- 2% van de ondervraagde ZZZP'ers heeft geen mening of weet het niet.

Ook bij deze stelling is er een duidelijk verschil in opinie te zien tussen hoger- en lager opgeleiden.

- 79% van de HBO'ers en academici onder de ZZZP'ers vindt dat het gunnen van de zelfstandigenaftrek feitelijk zonde van het geld is als er zo veel afhakers blijken te zijn.
- 19% van de MBO'ers en lager opgeleiden onder de ZZZP'ers vindt dat het gunnen van de zelfstandigenaftrek feitelijk zonde van het geld is als er zo veel afhakers blijken te zijn.

9. **Vanuit Den Haag horen we regelmatig geluiden dat de zelfstandigenaftrek inderdaad op een gegeven moment zal worden afgeschaft. ZZZP'ers vinden hoe dan ook dat elke wijziging die men voorstaat niet zomaar – van de één op de andere dag – mag worden ingevoerd.**

- 68% van de ZZZP'ers vindt dat de zelfstandigenaftrek – of een wijziging hierin – niet in één stap mag worden afgeschaft. Ondernemers moet je de tijd geven om (in stapjes) aan een nieuwe modus te wennen.
 - 64% van de ZZZP'ers vindt dat de zelfstandigenaftrek – zelfs ook vergezeld van een fiscale compensatie – niet in één stap mag worden afgeschaft.
-

Enkele algemene gegevens:

- Aantal respondenten: 2515
- Aantal bounces / niet bruikbare formulieren van respondenten: 149
- Aantal respondenten in onderzoek verwerkt: 2366
- Onderzoekperiode: 15 januari 2015 – 2 februari 2015
- Aantal leden ZZP Netwerk Nederland op 15 januari 2015: 4926

Van deze leden.....

- 334 ZZP'ers zeggen ook lid te zijn van PZO, dan wel rechtstreeks of via branche-organisatie
- 198 ZZP'ers zeggen ook lid te zijn van ZZP-Nederland / CNV, dan wel rechtstreeks of via branche-organisatie
- 101 ZZP'ers zeggen ook lid te zijn van FNV Zelfstandigen.

Tekst van het (uitgebreide) persbericht:

ZZP'ers schuiven duidelijk in mening

Draagvlak afschaffing zelfstandigenaftrek neemt toe

AMSTERDAM – Het draagvlak voor een mogelijke afschaffing van de zelfstandigenaftrek neemt toe. Vooral als een verdwijning van deze fiscaliteit gecompenseerd wordt door een lager belastingtarief; dán zegt 68% van de ZZP'ers geen problemen met deze maatregel te hebben. Dit blijkt uit een groot onderzoek van ZZP Netwerk Nederland; 2.366 respondenten zijn in het onderzoek verwerkt. Het onderzoek vond in de tweede helft van januari 2015 plaats.

Opvallend is dat vooral de HBO'ers en academici onder de ZZP'ers bij een compensatie in de fiscale schijven nauwelijks tot geen problemen hebben met een afschaffing (77%). “Als je aan ZZP'ers alleen maar vraagt of ze vóór of tégen zijn, dan zijn ZZP'ers massaal tegen,” zegt Jerry Helmers, voorzitter van ZZP Netwerk Nederland.

“Maar ook daar zie je dat het percentage langzaam verandert. In 2013, bij een eerder onderzoek van ons, bleek dat 17% geen problemen zou hebben met afschaffing van de zelfstandigenaftrek. Nu is dat 24%. Maar om een genuanceerd beeld te krijgen, moet je in dergelijke onderzoeken meerdere scenario's en vraagstukken durven voorleggen. Je moet niet alleen om een 'Ja' of een 'Nee' durven vragen. Deze discussie vraagt input en inspiratie op een hoger strategisch en macro-economisch niveau.”

Doorzettingsvermogen

Een van de andere mogelijke scenario's betreft het voorstel van ZZP Netwerk Nederland om de zelfstandigenaftrek over een periode van tien jaar tijd, in tien gelijke delen af te schaffen. Dit stimuleert ondernemerschap, doorzettingsvermogen en een gezonde ambitie om in de toekomst te kunnen groeien en bloeien op eigen kracht (!). 44% van de ZZP'ers is daar niet op tegen. Een hoger percentage (71%) zegt dat een ZZP'er bovendien in staat móet zijn om in die tien jaar zichzelf – door goed te ondernemen – te compenseren. Simpelweg door meer omzet te halen en te groeien.

Verschillen tussen ZZP-clubs

De leden van PZO-ZZP (64%) en ZZP Netwerk Nederland (73%) zitten vrij dicht bij elkaar in het accepteren van de afschaffing mits er financiële compensatie wordt geboden in de belastingsschijven. Leden van FNV Zelfstandigen blijven echter ook bij die financiële compensatie voornamelijk tegen. (89% wil geen afschaffing). De leden van stichting ZZP-Nederland blijven met 69% ook fel tegen afschaffing, ondanks een mogelijke compensatie.

Morele blik

Belangrijk is tevens om te kijken welke morele blik men werpt op het begrip zelfstandigenaftrek. “Ook daar zie je een verschil tussen hoger en lager opgeleiden,” zegt Helmers. “Van de HBO'ers en academici, actief als ZZP'er, vindt 22% de zelfstandigenaftrek een grondrecht. Hoe lager de opleiding, hoe hoger dát percentage.”

Binnen 5 jaar gestopt?

Ook werd in het onderzoek een stelling voorgelegd met betrekking tot het voortijdig stoppen van ZZP'ers. Uit verschillende onderzoeken blijkt dat meer dan de helft van de starters binnen 5 jaar stopt als ZZP'er. In die periode wordt echter wel geprofiteerd van een fiscaliteit als zelfstandigenaftrek, die juist bedoeld is om ondernemerschap te stimuleren.

55% van de respondenten vindt in dit geval de genoemde fiscaliteit 'zonde van het geld' en erkent dat de maatregel dus niet de ultieme gewenste effecten bereikt. Van de hoger opgeleiden vindt zelfs 79% dit. Volgens deze respondenten een 'extra reden om de zelfstandigenaftrek af te schaffen'.

Belastingstelsel

“Dat het draagvlak voor afschaffing van de zelfstandigenaftrek toeneemt, is logisch als ondernemers op een andere wijze worden gecompenseerd,” zo besluit Helmers.

“Tegelijkertijd draagt deze afschaffing ook bij aan het positief van het hervormen van het belastingstelsel en het creëren van minder onnodige regelgeving c.q. regeldruk. Afschaffing van de zelfstandigenaftrek – eventueel voorzien van een fiscale compensatie – maakt ondernemerschap ook zuiverder. Iedereen weet beter wat hij werkelijk waard is. Het in stand houden van deze fiscale voordelen, betekent ook het in stand houden van een economische luchtbel, die bij de minste of geringste economische tegenslag, alleen maar uit elkaar kan spatten.”

“Wij hopen dat de politiek de moed heeft om een ambitieuze maatregel voor de toekomst te nemen, die vooral goed is voor Nederland als geheel. De ZZP'ers zijn uiteindelijk zelfstandig en ondernemend genoeg om daar bewust en slim op te kunnen inspelen en daardoor een stevigere basis neer te leggen voor stabielere economische groei.”

